

**פר' יפתח וזקני גלעד (פרק י"א)
לפני ה' במצפה**

<p>(ו) וַיֹּאמְרוּ לִיִּפְתָּח לָכֶּה וְהָיִיתָה לָנוּ לְקָצִין וְנִלְחַמָּה בְּבָנֵי עַמּוֹן: (ז) וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזִקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי וְתִגְרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי וּמִדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עִתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם:</p>	<p>(I) • הצעה ותגובה</p>
<p>(ח) וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל יִפְתָּח לָכֵן עִתָּה שָׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהִלַּכְתָּ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בְּבָנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָנוּ לְרֹאשׁ לְכֹל יִשְׁבֵי גִלְעָד: (ט) וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל זִקְנֵי גִלְעָד אִם מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבָנֵי עַמּוֹן וְנָתַן ה' אוֹתָם לְפָנַי אֲנִכִּי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ:</p>	<p>(II) • הצעה שניה וקבלתה</p>
<p>(י) וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל יִפְתָּח ה' יְהִיָּה שְׁמֵעַ בִּינוֹתֵינוּ אִם לֹא כְדַבְּרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה: (יא) וַיִּלְךְ יִפְתָּח עִם זִקְנֵי גִלְעָד וַיִּשְׁימוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וַיִּקְצִין וַיִּדְבֵּר יִפְתָּח אֶת כָּל דְּבָרָיו לְפָנָיו ה' בַּמִּצְפֶּה:</p>	<p>(III) • שבועה</p>

גדוד יפתח

ע"י אבימלך – ט': ג
ע"י דוד המלך – שמ"ב כב: ב

3. מצודות דוד שם

לפני ה' - כי שם נקבצו רבים מישראל והשכינה שורה על רוב צבור (ועל שבמצפה נצח יהושע כל המלכים הנאספים עליו לזה קבעוה למקום קבוץ כן נקבצו שמה בפילגש בגבעה וכן בימי שמואל כשהמליך את שאול):

4. רד"ק (פירוש ראשון)

במקום שהיה שם ביתו כמו שאמר ויבא יפתח המצפה אל ביתו ומה שאמר לפני ה' כמה שאמר ה' יהיה שומע בינותינו או לפי שהשכינה שורה בישראל במקום שיתקבצו.

5. רמב"ן בראשית פרק לא פסוק מט

ולפי דעתי שהיא האבן שהקים יעקב מצבה, והוא נמשך, על כן קרא שמו גלעד, והמצפה קרא, כי אמר יצף ה'. ואפשר שהוא מצפה גלעד (ע"יין שופטים יא כט) שהמקום יקרא על שם האבן הזאת לעולם:

6. תנחומא (בנובר) פרשת בחוקותי סימן ז

גָּבַר רֶשֶׁת וְעֶשֶׂק דְּלִים מְטָר סַחֲף וְאִין לָחֵם (משלי כח ג), גָּבַר רֶשֶׁת זֶה יִפְתָּח שֶׁהִיא רֶשֶׁת בַּתּוֹרָה, גְּרוּפוֹת שֶׁל שְׂקֵמָה הִיא, עֶשֶׂק דְּלִים שֶׁהִיא עוֹשֶׂק אֶת הַדְּלִים, בְּשַׁעָה שֶׁהִיוּ אוֹמְרִים אִמֵּר שְׂבוּלָת וַיֹּאמֶר סְבוּלָת (שופטים יב ו), וְהִיא שׁוֹחֲטוֹ, לִפְיֶכֶךְ מְטָר סַחֲף וְאִין לָחֵם, שֶׁהִיא לוֹ מִי שִׁיתִיר אֶת נַדְרוֹ, אֲלֵא וְאִין לָחֵם, שֶׁהַעֲלִים הַקְּבִי"ה מֵהוֹן אֶת הַהֲלַכָּה שֶׁלֹּא יִמְצָאוּ [פִתַח] לְהִתִיר אֶת נַדְרוֹ, כִּיוֹן שֶׁלֹּא מִצָּאוּ [פִתַח] לְהִתִיר אֶת נַדְרוֹ, עֲלֵה וּשְׁחַטָּה לְפָנָיו הַקְּבִי"ה, וְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ צוֹוֹחַת נַפְשׁוֹת הַיִּיתִי מִבְּקֶשׁ שֶׁתְּקָרִיב לְפָנָיו

1. מצודות דוד שופ' יא:יא

(ט) אם משיבים - ר"ל אם יוגמר הדבר ואלך למלחמה ונתן ה' וכו' אז אנכי מעצמי אהיה לכם לראש מצד הדין ור"ל עדיין אין זה הכנעה וחובה במה שתאמרו להמשיל אותי אחר המלחמה כי בודאי אם אהיה מנוצח לא תאבו עוד להמשיל אותי ואם אנצח אני הנה מן הדין ראוי לי הממשלה וכאלו אמר לא כן הוא כ"א מיד קודם המלחמה תמשילו אותי:

(יא) וישימו וכו' - מיד עשאוהו לראש טרם צאתם למלחמה:

- וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי עַמּוֹן וַיִּחַנּוּ בְּגִלְעָד וַיֹּאֲסִפוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּחַנּוּ בַּמִּצְפֶּה: (י: יז)
- וַיִּלְךְ יִפְתָּח עִם זִקְנֵי גִלְעָד וַיִּשְׁימוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וַיִּקְצִין וַיִּדְבֵּר יִפְתָּח אֶת כָּל דְּבָרָיו לְפָנָיו יִקְוֶן בַּמִּצְפֶּה: פ (יא: יא)
- וַתְּהִי עַל יִפְתָּח רוּחַ יִקְוֶן וַיַּעֲבֵר אֶת הַגִּלְעָד וְאֶת מְנַשֶּׁה וַיַּעֲבֵר אֶת מְצָפָה גִלְעָד וּמְצָפָה גִלְעָד עֵבֶר בְּנֵי עַמּוֹן: (יא: כט)
- וַיָּבֵא יִפְתָּח הַמִּצְפֶּה אֶל בֵּיתוֹ וְהָיָה בְּתוֹ יִצְאָת לְקִרְאָתוֹ בְּתַפִּים וּבְמַחְלוֹת וְרַק הִיא יַחֲזִיקָה אִין לוֹ מִמֶּנּוּ בֵּן אוֹ בַת: (יא: לד)

2. רד"ק שופ' יא:יא (פירוש שני)

(יא) לפני ה' במצפה - ...או הטעם כמו שפירשתי בספר יהושע כי היא המצפה שנועדו המלכים להלחם עם יהושע ומפני התשועה הגודלה שהיתה שם היה המנהג בישראל להקבץ שם והיה שם מזבח ובית תפלה ולאותה מצפה הלכו אנשי גלעד עם יפתח לדבר שם דבריהם לפני ה' במצפה: